
Portfolio van Beloften

KB-16-002.02-003 KB Transitie en Innovatie

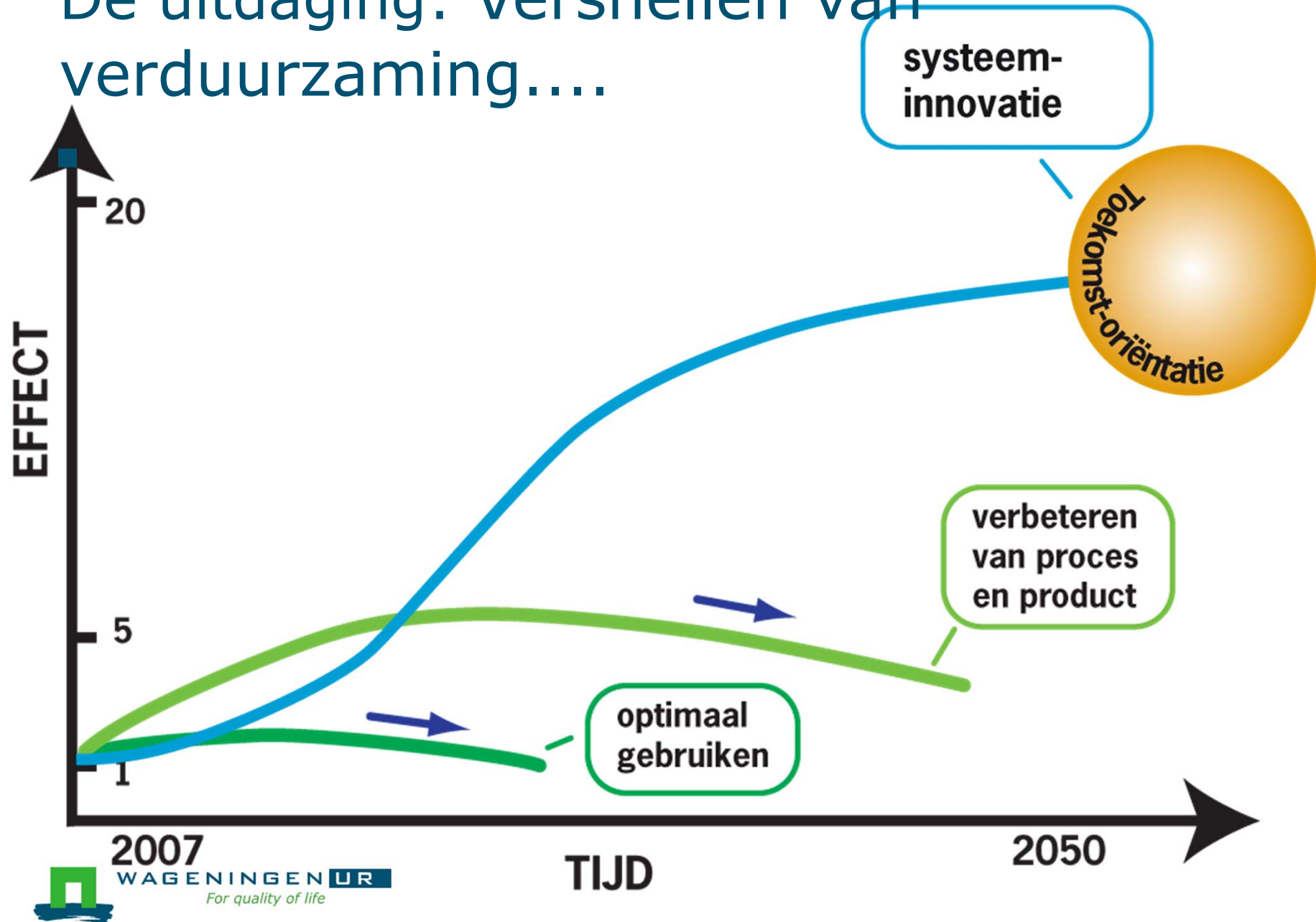
Arni Janssen, Reviewbijeenkomst OvS 11 juni 2012

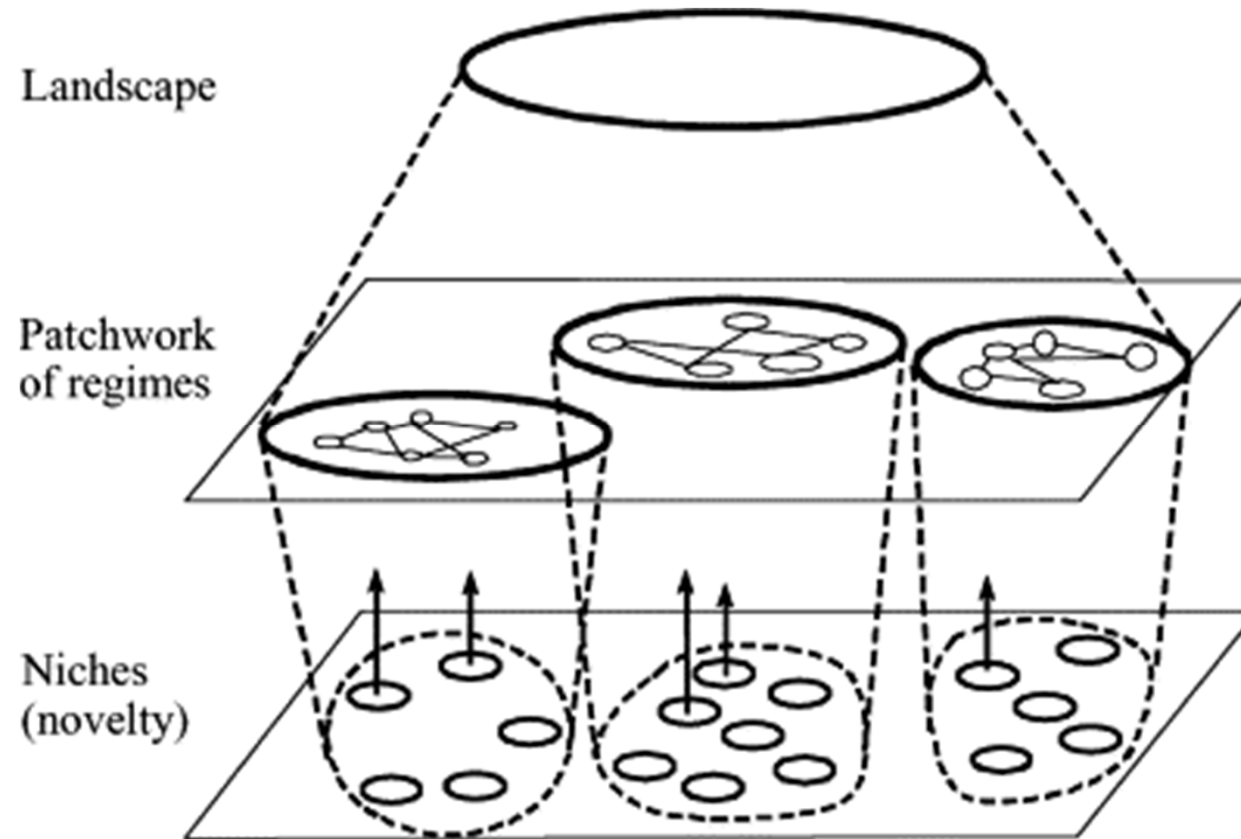
Doel bijeenkomst

- Aantal fundamentele keuzes voor toepassing Portfolio van Beloften in transitiepraktijk bespreken
 - Duurzaamheidsthema's
 - Gebruikersscenario's
 - **Systeminnovatieve kern**
 - Datamanagementsysteem
 - Stakeholders
 - Proces van implementatie en leren

De uitdaging: Versnellen van verduurzaming....

...door leren tussen initiatieven en over initiatieven heen te stimuleren

Geels, 2001: Multiple levels as a nested hierarchy.

2010-2011 Boelie Elzen

- Methodiekontwikkeling
 - Indicatieve portfolio
 - Melkveehouderij (41; m.n.praktijknetwerken)
 - Glastuinbouw
 - Bioraffinage
 - Pilotstudie Limburg
 - Indicatieve portfolio vernieuwende initiatieven
Versnellen, aansluiten en ontwikkelen
 - Limburg
 - Nederland
 - Duurzaamheid
 - Netwerk van betrokkenen
 - Verspreidbaarheid
 - Verdienmodellen
- **WAGENINGEN UR**
For quality of life
- Workshop 'Slimme combinaties opsporen'

Doelstellingen 2012-2013 (30k€/jaar)

- PvB aanpak geschikt maken voor transitiepraktijk
 - Stakeholders identificatie
 - Gebruikersscenario's
 - Revisie format
 - Analyse systeeminnovatieve kern
 - Test in interactieve sessies
 - Informatiesysteem bouwen
 - Content actualiseren
 - **Toepassing in transitiepraktijk**

Potentiele Gebruikers

- Overheid
 - Nationaal
 - EU
 - Provinciaal
 - gemeente
 - Beleidsmakers
 - Vergunningverleners
- Ondernemers
 - Individuele boer/teler
 - Belangenbehartigers (LTO/Glaskracht)
 - Grote ketenpartijen (VION, RFC, retail)
- Adviseurs
- Maatschappelijke organisaties
 - DB
 - SNM
- Financiers
- Onderwijs
- Consumenten

Portfolio

- Invoer
 - Verzamelen informatie over initiatieven
 - Invoeren in (relationele) database
- Analyse
 - Systeminnovatieve kern (belofte)
 - Duurzaamheidsconsequenties
 - Gehele portfolio
- Uitvoer
 - Afhankelijk van de vraag van de gebruiker, selecteren relevante combinaties

Invoer: Format

1. Algemene gegevens
2. Aard van de vernieuwing
3. Netwerk van betrokkenen
4. **Verwachte veranderingen duurzaamheid**
5. Stimulerende en belemmerende factoren

Duurzaamheidsthema's in format

1. Weerbare productiesystemen (dier- of plantgezondheid)
2. Werkomstandigheden op het primaire bedrijf
3. Bedrijfseconomisch perspectief
4. Overige bedrijvigheid (keten, cluster, regio)
5. Gevolgen voor lokaal milieu (lucht-, water-, bodemkwaliteit; licht-, geur-, geluidsoverlast)
6. Afvalstromen
7. Landschappelijke kwaliteit
8. Menselijke gezondheid (omwonenden, anderen)
9. Betrokkenheid burgers/consumenten
10. Zichtbaarheid duurzame productiewijze voor consument
11. Uitputting grondstoffen (fosfor, kalium, fossiele brandstoffen)
12. Gevolgen voor globaal milieu en klimaat (CO₂, lachgas, methaanemissies)
13. Biodiversiteit
14. Dierenwelzijn (voor veehouderij)
15. Overige

Duurzaamheidsthema's voorstel: volgen Verduurzaming Veehouderij in Perspectief

Presentatie Bos & Groot Koerkamp, 13 april 2012

- Arbeid (zelfstandigen en personeel)
- Volksgezondheid
- Dierenwelzijn & -gezondheid
- Maatschappelijke inbedding*
- Klimaat
- Energie
- Biodiversiteit
- Bodemkwaliteit
- N & P balansen
- Waterkwaliteit & -kwantiteit
- Luchtkwaliteit
- Landgebruik
- Ruimtelijke kwaliteit
- Fysiek kapitaal ondernemers**
- Vermogen om in toekomst duurzaam te zijn***

In excel file:

*lokale verbinding

** rentabiliteit / solvabiliteit

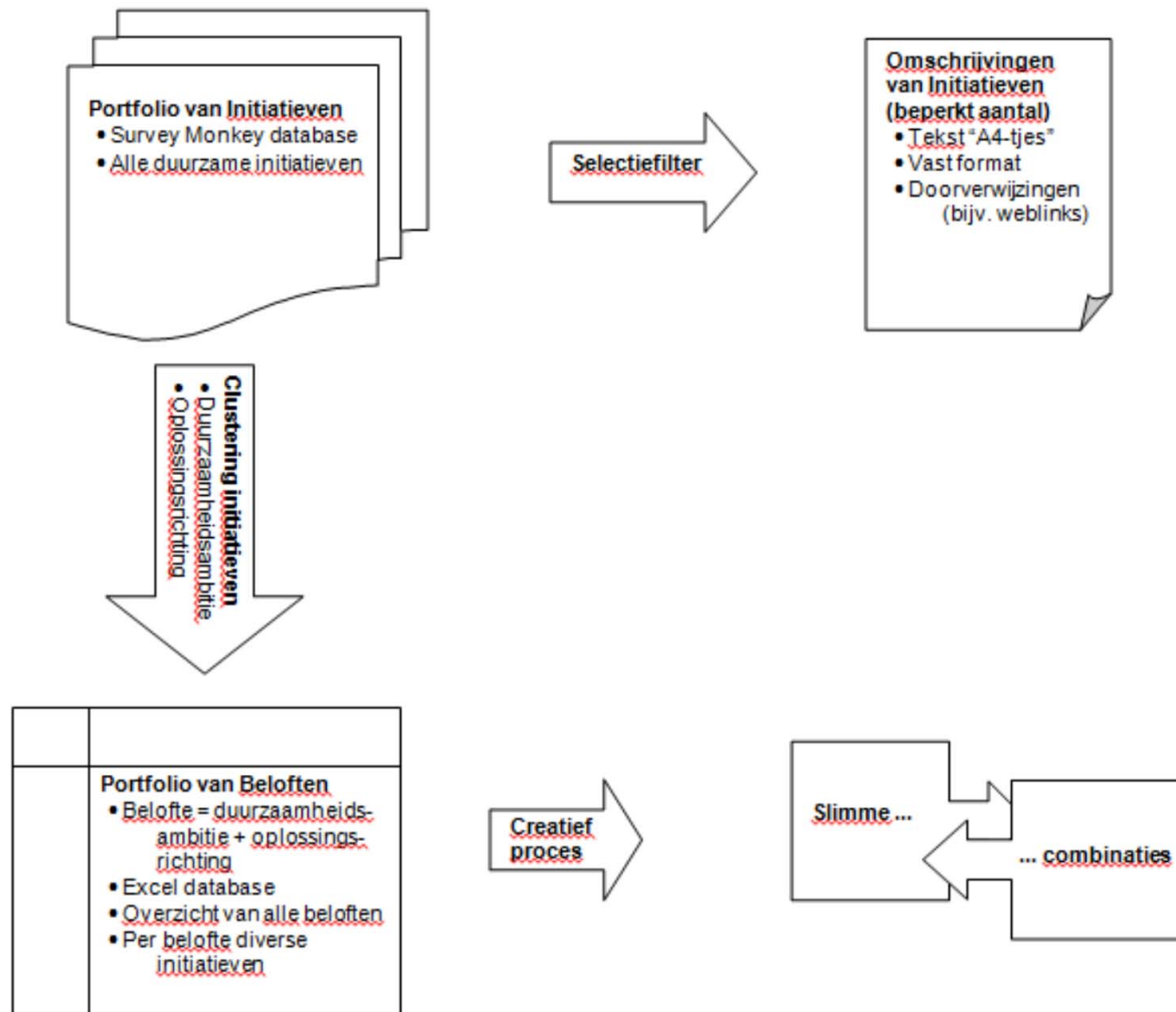
***kennis & innovatie

- Niet in excel file

Duurzaamheidsthema's in format

1. Weerbare productiesystemen (dier- of plantgezondheid)
2. Werkomstandigheden op het primaire bedrijf
3. Bedrijfseconomisch perspectief
4. Overige bedrijvigheid (keten, cluster, regio)
5. Gevolgen voor lokaal milieu (lucht-, water-, bodemkwaliteit; licht-, geur-, geluidsoverlast)
6. Afvalstromen
7. Landschappelijke kwaliteit
8. Menselijke gezondheid (omwonenden, anderen)
9. Betrokkenheid burgers/consumenten
10. Zichtbaarheid duurzame productiewijze voor consument
11. Uitputting grondstoffen (fosfor, kalium, fossiele brandstoffen)
12. Gevolgen voor globaal milieu en klimaat (CO₂, lachgas, methaanemissies)
13. Biodiversiteit
14. Dierenwelzijn (voor veehouderij)
15. Overige

PvB elementen

Systeminnovatieve kern

Thema	ambitie	Oplossingsrichting (functie)	oplossing	Initiatief
Dierenwelzijn	verbeteren klauwgezondheid	zachte bodem aanbieden	compostbodem	A
			weiden	B
		mest en urine verwijderen	mestschuif	C
			technische vloer	D

Gebruikersscenario Ondernemer 1:

Hoe kan ik de klauwgezondheid van mijn dieren verbeteren?
En wie van mijn collega's is daar al mee bezig, waarvan ik kan leren?

Gebruikersscenario Ondernemer 2

Ik wil mijn ammoniakuitstoot verlagen en feces en urine verwaarden. Welke mogelijkheid is dan het meest geschikt om op alle duurzaamheidsdimensies vooruitgang te boeken?

Ambitie: Ammoniak emissie verlagen Oplossingsrichting: scheiden mest en urine	economie	arbeid	emissies	diergezondheid	dierwelzijn	gemiddelde
zandbodem	?	2	4	4	4	3.5
Kunststof weidevloer	1	4	4	3	2	2.8
Kelderloze stal	5	4	4	2	2	3.4

Gebruikersscenario UDV

Hoe staat het met de innovatiekracht op het beleidsdoel om dierwelzijn te verbeteren; Hoeveel bedrijven zijn daar al mee bezig? Wat moeten we doen om te stimuleren dat verdere vooruitgang wordt geboekt?

	economie	arbeid	emissies	diergezondheid	dierwelzijn
Initiatief1	-	3	3	-	5
Initiatief 2	3	5	-	2	3
Initiatief 3	5	2	3	4	-
Initiatief 4	2	2	-	3	3
Gemiddelde	3.3	3	3	3	3.7
% initiatieven met score 3<	20	20	0	20	20

1 wordt veel slechter
2 wordt slechter
3 blijft gelijk
4 wordt beter
5 wordt veel beter
?
onbekend

Gebruikersscenario vergunningverlener bij gemeente

Waarom is het scheiden van mest en urine bij de bron een betere manier om ammoniakreductie te realiseren dan het plaatsen van een luchtwasser?

1=wordt veel slechter 2 = wordt slechter 3 = blijft gelijk 4 = wordt beter 5 = wordt veel beter ? = onbekend

Oplossingsrichting	economische	arbeid	emissies	diergezondheid	dierwelzijn	Gemiddeld
scheiden van mest en urine	?	2	4	4	4	
luchtwasser	1	4	4	3	2	

Gebruikersscenario Onderzoek

Welke vragen moeten beantwoord worden om tegelijkertijd de milieubelasting te verlagen en dierenwelzijn te verbeteren?

Gebruikersscenario Onderwijs

Bij welke bedrijven kunnen onze leerlingen geïnspireerd raken om in de toekomst met het sluiten van kringlopen aan de slag te gaan?
Welke kennis moeten ze daartoe vergaren?

Systeminnovatieve kern

- Indicatieve portfolio resultaten
Bijlage 8 & 9 rapportage KB project
- Op welke detailniveau dienen duurzaamheidsambities, oplossingsrichtingen en oplossingen geformuleerd te zijn om het beantwoorden van de vragen van de gebruikers mogelijk te maken?

Hoe volledig moet je zijn voor een effectief Portfolio?

Dit ook ivm gebruikersvriendelijkheid van het format voor invullers.

Oefening: systeeminnovatieve kernen

- 2 groepen
 - Kies praktijkinitiatief uit
 - KB rapportage PvB
 - Educatiemateriaal duurzame veehouderij
Hoe? Zo!
- Analyse praktijkinitiatief op:
 - Duurzaamheidsambitie
 - Oplossingsrichting
 - Oplossing
- Per oplossingsrichting:
 - Effect op andere duurzaamheidsaspecten

Tussen- of eindslide

Tekst

